

BIOGRAFICKÁ PRÁCE NETRADIČNÍCH STUDENTŮ VRACEJÍCÍCH SE NA UNIVERZITU PO PŘEDCHOZÍ NEÚSPĚŠNÉ UNIVERZITNÍ ZKUŠENOSTI

BIOGRAPHICAL WORK OF NON-TRADITIONAL STUDENTS
WHO RE-ENTRY UNIVERSITY AFTER PREVIOUS
UNSUCCESSFUL UNIVERSITY EXPERIENCE

Katarína Rozvadská

Klíčová slova: *netradiční studenti, formální vysokoškolské vzdělávání, předčasné odchody ze vzdělávání, biografický výzkum, narace*

Keywords: *non-traditional students, higher education, drop-out, biographical research, narration*

Cíle v ČJ

Cílem příspěvku je prezentovat andragogický pohled na předčasné odchody z formálního vzdělávání prostřednictvím výsledků analýz narativů dospělých studentů s předchozí neúspěšnou zkušeností s vysokou školou. Předčasné odchody ze vzdělávání bývají obecně nahlíženy negativně vládami i vzdělávacími institucemi pro své ekonomické následky (Merrill, 2015) a klasifikovány jako neúspěch jednotlivce či jako institucionální selhání (Quinn et al. 2005). Příspěvek se zaměřuje na tu část dospělých studentů, která měla v biografii neúspěch u přijímacích zkoušek na vysokou školu nebo její předčasné ukončení ze studijních/osobních důvodů.

Teoretická východiska v ČJ

Masifikace terciárního vzdělávání je provázána participací méně zastoupených skupin studentů, např. dospělých starších 26 let, kteří jsou vůči většinové populaci studentů považováni za netradiční. Studium na univerzitě je pro tyto dospělé významnou biografickou zkušeností, jelikož jim otevírá nové způsoby pohledu na sebe sama a na svět (Alheit & Dausien, 2002). Jako netradiční jsou v ČR definováni studenti starší 26 let, kteří měli min. rok pauzu

ve formálním vzdělávání (Rozvadská & Novotný, 2019). Vyvstává otázka, co je (ne)úspěšná univerzitní zkušenost (Merill, 2015). Pojem biografická zkušenost reprezentuje způsob, jak participace dospělých na terciárním vzdělávání podporuje nebo naopak omezuje (trans)formování jejich identity a konstruování jejich biografie prostřednictvím vlastní biografické práce (Bron & Thunborg, 2017). Koncept biografické práce zastřešuje proces, na jehož počátku jsou identitární zkoušky zažívané ve vztahu k různým sociálním situacím (Thunborg & Bron, 2019).

Metodologie v ČJ

Příspěvek přináší výsledky analýz části dat z kvalitativní fáze šetření projektu GAČR č. 18-15451S s názvem Netradiční studenti studující pedagogické obory v terciárním vzdělávání v ČR. Konkrétně se jedná o prohloubení analýzy jednoho podsouboru (neúspěšní netradiční studenti), přičemž v tomto příspěvku budou představeny výsledky prvních provedených analýz. Výzkumným nástrojem byly biografické rozhovory. První fází každého rozhovoru byla hlavní narace, po ní následovaly druhá fáze s interními otázkami vycházejícími z narace a závěrečná třetí fáze s externími doplňujícími otázkami tazatele.

Závěry v ČJ

Identitární zkoušky, které dospělí univerzitní studenti zažívají, mohou vést k obdobím splývání (Bron, 2000), nebo kotvení (Fenwick, 2006). Splývání je provázeno neschopností pohnout se z místa a vede k uvíznutí (Bron, 2000), naproti tomu kotvení představuje úspěšnou integraci identitárních zkoušek do biografie. Použitý biografický přístup umožnil mimo jiné zjistit, jakým způsobem je učení se dospělých strukturováno v čase a jak se přes různé časové aspekty (např. sociální či institucionální čas, přítomnost, minulost) vytvářejí struktury vyššího řádu – zkušenost a význam (Alheit, 2018).

Souhrn příspěvku v AJ

In the background of the European higher education system, the drop-out is perceived negatively by institutions and governments as it has an economic cost (Merill, 2015). Within this context, student drop-out is often viewed as an individual failure rather than an institutional one (Quinn et al. 2005). From the student perspective, drop-out may not always be negative as benefits may be gained (Merill, 2015) as evidenced by students in this study:

leaving university marked an important biographical transition in their life. It thus raises questions about what is meant by a successful student experience of higher education (Merill, 2015). The paper aims to examine biographical narratives of non-traditional students who have a previous unsuccessful university experience. Students in the sample are at least 26 years old and had a break in their educational biography. The analysis is based on two concepts: biographical work (Thunborg & Bron, 2019) and biographicity (Alheit, 2018).

Bibliografie

- Alheit, P. (2018). The concept of “biographicity” as background theory of lifelong learning? *Dyskursy Młodych Andragogów*, 19, 9–22.
- Bron, A., & Thunborg, C. (2017). Theorising Biographical Work from Non-traditional Students’ Stories in Higher Education. *International Journal of Contemporary Sociology*, 54(2), 112–127.
- Rozvadská, K., & Novotný, P. (2019). The Structure of non-traditional students’ motives for entering higher education. *Form@ re-Open Journal per la formazione in rete*, 19(2), 133–148.